

Програма за развитие на туризма в Община Лясковец

Програмата за развитие на туризма в Община Лясковец се приема на основание чл.10, ал.1 от Закона за туризма, в съответствие с приоритетите на Националната стратегия и съобразно задачите на Общинската стратегия за развитие / Общински план за развитие и съществуващите местни туристически ресурси и потребности.

I. Анализ и оценка на състоянието

1. Оценка на природния потенциал

1.1. Природо-климатични условия

Община Лясковец е разположена в подножието на Стара планина. Територията ѝ обхваща част от Дунавската равнина и Средния Предбалкан. Общината включва шест населени места - град Лясковец и селата: Джулюница, Козаревец, Добри дял, Мерданя и Драгижево. Граничи със следните общини: Горна Оряховица, Стражица, Златарица и В. Търново. Географското положение, разнообразния релеф и близостта с другите населени места създават благоприятни условия за развитието на туризма.

Климатичните фактори - температура, валежи, ветрове, влажност и др. създават подходящи условия за почивка и туризъм през всички сезони. За развитието на туризма в общината е от голямо значение е липсата на сериозни замърсители на атмосферата. Чистият въздух в селата от Предбалкана - Мерданя и Драгижево създава подходящи условия за пълноценно възстановяване на хората от замърсяванията в големите градове.

Наличието на подходящи почви, благоприятният климат и особеностите на релефа създават добри условия за развитието на лозарството, което освен традиционен поминък е и една от възможностите за развитие на региона в областта на т.н. "винен туризъм".

През територията на общината протичат р. Янтра и р.Джулюнска, която се влива в р.Янтра. Изградени са около петнадесет микроязовира, използвани за рибо-развъждане и частично за напояване. Микроязовирите и реките са подходящи за спортен риболов. В тях се развъждат основно шаран, бяла риба, бял амур, толстолоб, сом, мрена, щука, кефал и други.

Общината се характеризира с богато разнообразие от растителни видове. Най-разпространени са зимен и летен дъб, бряст, габър, липа, върба, топола и акация, а боровите масиви са сравнително редки. На територията на общината се намират и тридесет и шест вековни дървета, които са обявени за защитени. В горските територии се срещат много диворастващи лечебни растения и храсти, като жълт кантарион, равнец, риган, мащерка, глог, шипка, липа и др., които създават подходящи условия за пешеходен туризъм.

Като цяло се налага извода, че природните дадености в общината са особено благоприятни за развитие на туризма във всичките му алтернативни форми - селски, пешеходен, риболовен и екотуризм.

1.2. Икономически условия

На територията на общината се намират голям брой търговски фирми, осъществяващи търговия на едро и дребно. Част от тях притежават съвременна и добре развита складова база. Налице са всички условия за задоволяване на населението и гостите на общината с достатъчни по количество и разнообразни хранителни и

промишлени стоки. В общината работят и достатъчен брой категоризирани заведения за хранене и развлечения.

В областта на селското стопанство съществуват традиции в отглеждането на лозови насаждения и винопроизводството, благоприятстващи развитието на “винения туризъм”.

Зеленчукопроизводството е изцяло в частния сектор. През последните години се наблюдава тенденция към увеличаване на производството на зеленчуци. Добре се развива оранжерийното производство, като произведената продукция е достатъчна за задоволяване нарастващите потребности на жителите и гостите на общината. Животновъдството се развива почти изцяло в частния сектор. Пчеларството е добре развито, поради подходящото съчетание между климат, растителност и професионален опит.

Условията на живот и селско-стопанската работата в селата от общината са обект на интерес от доста чужденци. Автентичната среда, натуралните продукти и заниманията със земеделие или животновъдство, създават реална възможност за поминък на населението чрез развитие на селския туризъм.

1.3.Техническа инфраструктура

Община Лясковец има относително висока степен на изграденост на елементите на техническата инфраструктура.

Основен водоизточник е хидровъзел “Йовковци”, който осигурява водоснабдяването на всички населени места от общината. В непосредствена близост до язовира е изградена пречиствателна станция за питейна вода, оборудвана с химическа и микробиологическа лаборатория за ежедневен контрол на качеството на водата.

Селищна канализация за отпадни води е изградена само в град Лясковец. Изградени са локални пречиствателни съоръжения във част фирмите в града. Частични канализационни мрежи имат селата Джулюница, Мерданя, Драгижево и Добри дял.

Основен транспортен носител за общината по направление изток-запад се явява първокласният път I-4 с Европейска категоризация E-772 (София - Велико Търново – Търговище – Шумен - Варна), чрез който се осигурява връзка между селищата от общината и областния център Велико Търново, както и с други области: София, Ловеч, Габрово, Търговище, Шумен и Варна.

През общината преминават второкласен път: II-53 “Поликрайще-Горна Оряховица-Лясковец-Елена” и третокласен път: III-3033 “I4-Джулюница-Горско ново село” и III-3034 “Мерданя-Златарица”.

Пътищата от четвъртокласната пътна мрежа са общински и свързват селищата от общината с други населени места от съседните общини.

От голямо значение за развитието на туризма е близостта на жп линията София – Горна Оряховица – Варна и летището в Г.Оряховица, което създава допълнителна възможност за улеснен транспорт и разширяване обхвата на туристите, посещаващи общината.

Всички селища на общината са електрифицирани.

На територията на общината действа цифрова централа “Нортел”, като част от проекта “Дон” с повече от 7000 телефонни поста с възможности за избиране на всички селища в страната, Европа, Азия и Африка. В Лясковец е изградена цифрова автоматична телефонна централа.

Обхватът на Националната телевизия е 100%, като за по-добро приемане е изградена и функционира автоматизирана телевизионна ретранслаторна станция в м.”Лесопарка” - гр. Лясковец. В общината има изградени две кабелни ТВ мрежи с непрекъснато разширяващ се обхват.

Програмите на Националното радио се приемат в цялата община. Поддържа се изградената общинска радиомрежа. Пощенските услуги се предоставят от ПТТ станции

във всички населени места. Територията на общината има покритие от мрежите на мобилните оператори M-Tel и Globul.

В общината започна изграждането на газопреносната и газоразпределителната мрежа. Газоподаването за гр.Лясковец ще се осъществи от северен газопровод Русия - България в района на Полски Сеновец. Посредством газопровод с високо налягане газта ще се доведе автоматичната газоразпределителна станция, намираща се в землището на гр.Лясковец. От нея започва изграждането на градската мрежа ниско напрежение.

2.Култура, традиции и историческо наследство

На територията на общината развиват дейност шест читалища - във всяко едно от населените места. Читалищата разполагат с библиотеки, а за учениците е организирано обучение в музикални школи, курсове по чужди езици и танцови състави. Самодейните театрални състави, групите за автентичен фолклор и стари градски песни не само дават възможност за участие на населението в културния живот на общината, но имат значение за съхраняване на местните фолклорни традиции. С тяхно съдействие са запазени обредите, с които се отбелязват различните религиозни празници, като Бъдни вечер, Рождество Христово, Лазаровден и Великден. Ежегодно съставите към читалищата вземат участие в различни фестивали, надпявания, концерти и събори, организирани на местно, регионално и национално ниво. Всяка година на 14 февруари в гр.Лясковец се организира честване на Трифон Зарезан - Ден на лозаря и винаря с ритуално зарязване на лозята и провеждане на конкурс за най-хубаво домашно вино. Организират се традиционни конни надбягвания за Тодоровден в Лясковец и селата Козаревец и Добри дял. С богата културна програма се отбелязва празника на гр.Лясковец - 29 юни - Петровден, а в околностите на манастира "Св.Св.Петър и Павел" на всеки две години се провежда събор на народното творчество, който е с национален статут и е включен в Културния календар на страната.

Основа за развитието на туризма е съществуващото богато културно-историческо наследство. В града са запазени повече от 120 сгради - паметници на културата, които съхраняват характерния за града възрожденски облик, особено изразен в архитектурните ансамбли, намиращи се на улиците "Трети март", "Велчова завера", "Никола Козлев" и "Чумерна". Исторически забележителности са и намиращите се на територията на общината дванадесет църковни храма, като само в гр.Лясковец са пет от тях - "Св.Никола", "Св.Атанасий", "Св.Василий", "Св.Георги" и "Св.Димитър". Последната църква е построена по план и под надзора на големия български строител Уста Кольо Фичето и е реставрирана през 1913 г.

Манастирът "Св.св. Петър и Павел" е един от най-привлекателните исторически и архитектурни паметници на културата в общината. Въздигнат от развалините на стар римски кастил върху непристъпните скали на Арбанашкото плато, той представлява естествен кулминационен завършек на Лясковската долина. Построен е още по времето на Асеновци, а в периода на турско робство неколккратно е разрушаван и възстановяван. В манастира са организирани няколко революционни бунни, тук намира убежище и Васил Левски. През 1874 г. митрополит Иларион Макариополски организира тук първото духовно училище в България, чийто възпитаници са били известни държавни, културни и обществени дейци в следосвобожденска България. С духовното училище са свързани имената на митрополит Климент Браницки / В.Друмев /, Софроний Врачански, Георги С.Раковски, Матей Преображенски, Бачо Киро, Д. Войников. Манастирът притежава богата експозиция, свързана с всички значими събития от историята на града и общината.

В гр.Лясковец се намира и единствения по рода си Музей на градинарството и лозарството, разположен в най-атраktivната част на града - "Ланджов двор". Той представлява паметник на културата от Възрожденската епоха, с аранжиран вътрешен двор, в който са пресъздадени с подходящи експонати традиционни дейности за района.

Музеят разполага с музейна сбирка, атракционен-дегустационен център и оборудвана семинарна зала.

3. Туризм

В общината е създадено туристическо дружество "Янтра 1915", регистрирано по ЗЮЛНЦ. Дружеството развива активна дейност, провеждат се туристически походи и излети. Създаден е отбор по туристическо ориентиране. С доброволен труд и средства на членовете на дружеството са маркирани туристическите маршрути до местността "Ксилифор", хижа "Божур" и с. Арбанаси. Поставени са указателни табели в м."Лесопарка". Представители на дружеството участват в ежегодните събори по време на Седмичата на гората и във фестивалите на туристическата песен.

По пътя София-Варна, в землището на с.Добри дял се намира язовир "Пехчана", където е изградена база за риболов и водни спортове. Останалите водоеми и реки също се посещават целогодишно от туристите с цел спортен риболов.

В м."Честово" в гр.Лясковец фирма "Стефмарк" предлага целогодишно услуги в създадената база за елитни състезателни коне. Допълнително фирмата изгражда почивна база с хотелска част и ресторант в м."Лесопарка", близо до гр.Лясковец. В същата местност се намира и ваканционно селище "Манастира", което разполага с хотелска част с капацитет от 80 легла, ресторант и спортни площадки. Базата се използва за организиране на "зелени училища" или екскурзии на ученици, а през останалото време в нея се настаняват участници в различни мероприятия и други гости на общината. В м."Лесопарка" се намират и водно-увеселителен комплекс "Басейна", както и ловна хижа със заведение за хранене и места за настаняване. Изградената инфраструктура и запазеното биоразнообразие в съчетание със забележителния от културно-историческа гледна точка манастир "Св.Св.Петър и Павел" правят от м."Лесопарка" привлекателно място за отдих и туризъм за жителите и гостите на общината.

II. Анализ

2.1. Силни страни

- общината е разположена почти на средата на пътя от гр. София до гр.Варна, по който минава един от основните туристически потоци на страната;
- в близост е до големия транспортен възел Г.Оряховица с ж.п. гара и летище.
- природата е съхранена, няма предприятия - замърсители на околната среда;
- сравнително добре развити елементи на техническата и социална инфраструктура;
- наличие на културни и исторически паметници и забележителности;
- разнообразни населени места с възможности за алтернативен туризъм
- добре развита търговска мрежа.

2.2. Слаби страни

- ограничени финансови ресурси;
- амортизирана пътна мрежа;
- недостатъчна реклама на общината, природните и културно-историческите забележителности и предлаганите възможности за отдих и туризъм.

2.3. Възможности

- максимално натоварване на съществуващата база за отдих и туризъм
- развитие на алтернативни форми на туризма -пешеходен, селски, културен и екотуризъм
- разширяване на информационната и материална база за развитие на туризма.
- разработване на съпътстващи програми по интереси за гостите на общината.

- разработване на съвместни туристически продукти с другите общини
- подобряване на техническата инфраструктура чрез средства от външни източници

2.4. Заплахи

- чести промени в съществуващата нормативна база
- високи изисквания по отношение на качеството на предлагания туристически продукт
- наличие на конкурентни туристически продукти в съседните общини
- намаляване потока от български туристи поради ограничените финансови възможности

III. Основни стратегически цели на програмата

3.1. Подобряване на инфраструктурата, обслужваща туризма на територията на общината:

- ремонт и текуща поддръжка на местните пътища, свързващи туристическите забележителности на общината с транспортните центрове
- поддръжка на паметниците на културата и другите обекти на историческото ни наследство
- изграждане на информационен център за маркетинг, реклама и обслужване на туристите с цел повишаване на интереса и подобряване на информираността за съществуващия туристически потенциал и предлаганите продукти в общината.

3.2. Разумно използване на природната среда при създаването на условия за отдих и развлечения на жителите и гостите на общината, съчетано с опазване на природата и съхраняване на биоразнообразието.

3.3. Насърчаване развитието на малкия и среден бизнес и разкриване на нови работни места в сферата на туризма. Осъществяване на професионално обучение с цел повишаване на квалификацията и изграждане на нови умения на заетите в туристическия бизнес.

3.4. Развитие на нови алтернативни форми на туризма- селски, културен, екотуризм. Създаване на общ туристически продукт в партньорство с други общини.

IV. Източници на финансиране

Средствата необходими за реализация на Програмата за развитие на туризма в Община Лясковец могат да бъдат от следните източници:

- 4.1. Общинския бюджет
- 4.2. Такси от категоризация на туристически обекти по реда на чл.55, ал.4 от Закона за туризма.
- 4.3. Туристически такси, събирани по реда на Закона за местните данъци и такси.
- 4.4. Глоби и други имуществени санкции, наложени по реда на Закона за туризма
- 4.5. Средства от външни източници - фондове на ЕС, програми за финансиране на различните министерства и др. донори
- 4.6. Дарения

V. Дейности в изпълнение на Програмата за туризма

5.1. Подобряване на инфраструктурата, обслужваща туризма на територията на общината

- Основен ремонт (рехабилитация) на път IV-51415 Лясковец - Манастир "Св.Св.Петър и Павел"
- Основен ремонт (рехабилитация) на път IV-51413 Г.Оряховица /Честово/ - Лясковец

- Изграждане нова водопроводна мрежа в зона запад и зона юг на гр.Лясковец.
- Покриване централно градско дърво в гр.Лясковец
- Рехабилитация на съществуващата или изграждане на нова канализационна мрежа в населените места на общината
- Ремонт и обновяване на “Музей по градинарството и лозарството”
- Реконструкция на киното и изграждане на картинна галерия.
- Подобряване на сметосъбирането и сметоизвозването.
- Почистване на нерегламентираните сметища и ограничаване на замърсяването около населените места.
- Поддържане маркировката на пешеходните туристически маршрути.
- Хигиенизиране и поддръжка на озеленените площи и декоративната растителност в обектите за обществено ползване.
- Възстановяване и подобряване средата край манастира “Св.Св.Петър и Павел” при организирането на Петропавловския събор на народното творчество.
- Изграждане на Туристически културно-информационен център.
- Изграждане на екопътека в м.”Лесопарка”
- Подобряване стопанисването на микроязовирите и разработване на подходящи мероприятия, стимулиращи риборазвъждането и риболова.

5.2. Насърчаване развитието на малкия и среден бизнес в областта на туризма

- Стимулиране на частната инициатива чрез възраждане на забравени местни традиции и дейности и тяхното доразвиване с оглед привличане на туристическия поток.
- Консултантска и методическа подкрепа на предприемачите в туризма при разработване на проекти в областта на туризма и стартиране на туристически бизнес.
- Опит на добрите практики - запознаване на бизнеса с опита на сродни общини и избягване на вече допуснати грешки.
- Интегриране на туризма с другите стопански дейности чрез използване възможностите на селското стопанство и предприятията от сферата на услугите в процеса на привличане на потенциални туристи.

5.3. Организационни мерки

- Създаване на Консултативен съвет по въпросите на туризма в Община Лясковец
- Извършване на своевременно категоризация на туристическите обекти
- Текущ контрол върху качеството на предлаганите услуги и събирането на туристическата такса.
- Провеждане на периодични срещи с местните предприемачи с цел запознаването им с най-новите изисквания за условията на които трябва да отговарят стопанисваните от тях туристически обекти.
- Публично представяне при обсъждането на програми и планове свързани с развитието на туризма в общината.

5.4. Реклама, съвместни проекти и развитие на алтернативни форми на туризма

- Предлагане на туристическия продукт на всички регионални, национални и други туристически борси
- Запознаване на специалистите в бранша /туроператори и туристически агенции / с предлагания туристически потенциал на общината и възможностите за практикуване на различните видове туризъм.
- Включване на общината в разработването на регионалните планове за управление на туристическия поток и разработване на общи проекти с други общини.

- Разработване на цялостна информационна система и поставяне на указателни табели за местонахождението на природните, културно-историческите и туристически обекти в общината.

- Популяризиране на културно-историческото ни наследство с цел развиване на културния туризъм.

- Съхраняване на традиционните дейности в селското стопанство и предлагането им като атракция на туристите - производство и дегустация на натурални месни и млечни продукти, добиване на мед, варене на ракия, винопроизводство, отглеждане на зеленчуци и т.н. Разкриване на малки семейни хотели или леглова база в селски къщи, позволяващи развиване на селския туризъм.

- Разработване на специализирана туристическа информация за ученици и използване възможностите за запознаване на подрастващите със забележителностите на общината.

- Включване на раздел "Туризъм" в информационния сайт на общината.